

El mas de la Castlania viu el pitjor moment des de 1323

La torre d'en Bru és un dels pocs edificis residencials d'època medieval conservats al nucli urbà de Terrassa

Imatge antiga del Mas de la Castlania, al carrer de Serrano Foto: Fons Ragon/Arxiu Municipal de Terrassa

El mas de la castlania s'aixeca al carrer de Serrano, 37. És una casa molt desconeguda però de gran valor i està catalogada com a edifici artístic-històric. De propietat privada, des de fa uns 10 anys, està deshabitat, i els projectes de millora i reforma, i de transformació en pisos dibuixats per una immobiliària, s'han aturat per culpa de la crisi.

La coberta es troba en bon estat i la integritat no perilla, apunten fonts de l'Ajuntament i historiadors locals.

Tot i ser un edifici catalogat i protegit, actualment ofereix una imatge deplorable, amb la porta i les finestres tapiades amb totxos, per prevenir el fenomen "okupa", i amb les males herbes apropiant-se de bona part de l'espai.

Del mas de la Castlania destaquen especialment la seva façana i el seu portal adovellat de mig punt i a sobre el seu finestral gòtic d'arc conopial decorat amb uns dracs que lluiten contra d'altres animals.

El mas havia tingut tres finestrals. Entre el portal i la finestra destaquen tres pedres esculpides: la del centre, que representa l'arcàngel Sant Miquel espasa en mà i amb unes balances de la justícia a l'altra mà, matant el dimoni en forma de drac.

El relleu de la dreta ens diu que estem en terra de molins i en el de l'esquerra, el més significatiu, hi ha una dona esculpida que té en una mà un jou i a l'altra un calderó.

La figura representada és ni més ni menys que Blanca de Centelles, propietària i castlana del castell de Vallparadís i del d'Eramprunyà i senyora de Calders. En nom del rei català Jaume II, també ostentava la castlania del castell-palau de Terrassa.

Blanca de centelles

Situat a la riba dreta del torrent de Vallparadís, és un dels pocs edificis residencials d'època medieval que es conserven al nucli urbà. El va fer construir entre 1319 i 1323 Blanca de Centelles. La casa forta, amb la seva torre, va ser la residència dels seus procuradors perquè tinguessin cura de l'administració i del cobrament del tribut de castlania dins el terme del castell-palau de Terrassa, i del terme de la quadra de Vallparadís. La situació topogràfica del mas de la Castlania era en un punt estratègic per al domini del territori: a poc més de 8 metres del torrent i al costat del camí que portava a Barcelona per Sant Quirze (carrer de Serrano).

Amb el pas del temps va perdre la seva funció fins a transformar-se en una masoveria. En segles posteriors era coneguda com la torre d'en Bru i, ja en el segle XIX, com a Cal Canela al ser el nom dels propietaris. La torre circular, d'uns 4,70 metres d'amplada, va ser enderrocada per deixar pas a un carrer que comunicués amb el carrer de Serrano. Al començar se li deia popularment carrer de la Torre.

No era habitual a l'època que una dona exercís de castlà. Normalment, si havia rebut la castlania en herència, era el marit qui l'administrava

